

## Pályamű bemutatása

A tervezési területet az impozáns myrai **Szent Miklós templom** dominálja.

Az épület egyúttal érzékelteti a környezet városépítészeti hiányosságát is:

- > a templom előtt nincs méltó előtér, mögötte / körötte nincs méltó háttér.

A **Szent Erzsébet tér** ugyancsak

- > térfalak hiányától szenved.

Tervjavaslatunk

- > egyik célja, hogy **előteret** alakítsunk ki a templom számára,
- > másik – ezzel egy irányba mutató – célja, hogy a Szent Erzsébet teret közlekedési területből **közösségi térré** formáljuk át.

A tervezési területet körülvevő Losonczy, Tököli, Kinizsi, Damjanich utcák felől a feltárás gépkocsival jól megoldható, **a Szent Erzsébet tér a gyalogos- és (elkülönített) kerékpáros forgalomnak átadható!**

A Szent Miklós templom erőteljes hangvétele a középkori katedrálisokat, valamint a kisvárosi templomtereket idézi, melyek esetében a templomot szűkebb / tágabb közelségben polgárházak – faluhelyen a módosabb gazdák házai - veszik körül. Ez az analógia inspirál bennünket arra, hogy a forgalmi átszervezés mellett a térfalképzés kialakítását gondoljuk alapvetően fontos városépítészeti beavatkozásnak. A **régi/új Szent Erzsébet tér kiépülő térfalai által válik igazán térré**, a használói számára jól felfogható helyé.

A térfalak nem csak fizikai mivoltukban határozzák meg a teret, hanem azokon a funkciókon keresztül is, amelyeknek helyet biztosítanak.



> A tér **északkeleti** oldalát a meglévő három középület adottságként meghatározza.

> Az **északnyugati** és a délnyugati oldalon két tervezett házsor képezi a tér határvonalát és ad keretet a Szent Miklós templomnak.

> A Losonczy utcai - **délnyugati** - házsor a meglévő üzletház városképi öltöztetésével egységbe kapcsolja a tér délnyugati térfalának új és meglévő elemeit.

> A **délkeleti** oldalon a Tököli út túlsó oldalán van kedvező helyzet a beépítés átformálására. Itt is a tér felé forduló épülettel tervezzük a Szent Erzsébet tér körüli beépítés befejezését.

Az új Szent Erzsébet tér **három irányból táru fel:**

- > egyik a Vak Bottyán utca felőli megérkezés,
- > másik a Bajcsy Zsilinszky út és a Losonczy utca sarka,
- > harmadik a Tököli úti oldal.



A vak Bottyán utca felől érkező számára az új északi házsor első épületét irányával és formálásával egyaránt „**kapuépületként**” gondoljuk megvalósítani.

A Losonczi utca sarka a zöldben álló Trianon emlékművel a Szent Erzsébet tér új kialakítása után szervesen szakad le a városszerkezeti kompozícióból, ráadásul a templom keretét adó házsorok folyamata itt „kilyukad”. További szempont, hogy ez a helyszín is hangsúlyos sarokpozícióban van, és innen is a térre való belépés élményét kell biztosítanunk. Mindezen okokból az emlékművet a Szent Erzsébet tér méltó helyére – délkeleti kapujába – helyezzük át és egy egyedi épülettel tervezzük megfogalmazni a Bajcsy és Losonczi utca sarkát. A környezet több egyházi vonatkozása miatt is egy szálláshely jellegű **zarándokházzal** javasoljuk a helyszínt – az értékes fák megtartása mellett – beépíteni. A közelben elhaladó Mária útnak így válhat részévé tervezésünk helyszíne. Alternatívaként – gondolva a város többféle felekezetére – ökumenikus központ is épülhet itt.

A Tököli úti feltárási pontra javasoljuk áthelyezni a **Trianon emlékművet**.

### **Kultúra – művészet – innováció – közösség.**

Ezen fogalmakra jól felfűzhető a tervezési terület, a Szent Erzsébet tér és környezetének funkcionális karaktere.



Bontásra javasolt épületek (sárga színnel)

### **Javasolt új épületek**

A javasolt beépítés földszint – emelet – tetőszint magasságú, a földszinten mindenütt átjárás biztosításával. A házsorok filterként működnek: a térre a mögöttes utcák – Damjanich, Losonczi – felől be lehet lépni.

A **földszint** minden esetben közforgalmi funkciót tölt be: boltok (kézműves tárgyak, élelmiszerek, charity shop, stb.) mesterségi műhelyek, fogyasztóterek (kávézó, borozó, palacsintázó, stb.)

Az **emeleten** kiállítótér, vendéglátó galéria, munkahelyek (co-working, orvos, gyógytorna, stb.) működik.

A **tetőszinten** műteremlakás, pályakezdő lakás kaphat helyet.

A délnyugati (Losonczy utcai) házsort javasoljuk a bohémabb funkciók, az északnyugati (Damjanich utcai) házsort az érzékenyebb funkciók elhelyezésére.

A délkeleti oldalon, a Somogyváry utca és a Tököli út találkozásánál az avult állapotú üzletsor helyén a tér felé forduló, egyedi épületet tervezünk elhelyezni. U alakjával megőrzi az itt lévő nagy lombkoronájú fát és alsó nyitott szintjével a mögötte lévő dús növényzetű kertbe hívja a közönséget. Ebben az épületben javasoljuk a **szociális tér** kialakítását, mögötte közösségi kerttel.

A Vak Bottyán utca felé néző „kapuház” földszintje és emeleti szintje együttműködő galériás funkciónak ad helyet, mely lehet vendéglátás, kiállítás.

## Szabadterek

A meglévő és a tervezett térfalak között lévő amorf térből több egységre bontott, összefüggő rendszert alakítunk ki. Ezek a következők:

- > **templomtér** jellemzően burkolt, de facsoportokkal árnyékolt tér, esküvők, gyülekezés számára,
- > **rendezvénytér** kemény vízáteresztő murva burkolattal jelentős fásítással sok funkcióra szolgál: pl. kiállítás, vásár, óriás játék (sakk, stb), zenehallgatás (pavilon), alkalmi rendezvény,
- > két **kultúr-terasz** az északnyugati és a délnyugati házsor előtt burkolt területtel, rendszerben elhelyezett szoliter fákkal, ahol a fogyasztóterek, manufaktúrák, művészboltok előtti élet zajlik,
- > **olvasóterasz** zöldbe ágyazva a könyvtár előtt, ahol alkalmi előadásra, kültéri elmélyedésre, beszélgetésre is adódik alkalom,
- > három kiegészítő **zöldpark** a Vak Bottyán, a Bajcsy Zsilinszky és a Tököli úti csatlakozásnál sok zöldfelülettel, sorrendben találkozóhely, több korosztályos játszótér és az áthelyezett Trianon emlékmű számára.

A fent felsorolt területegységeket háromszög alakú vízfelületek (spriccelők), fadekkek (pihenők) kötik össze illetve határolják el egymástól.

## Forgalmi rendszer

A tervezési terület **forgalomcsillapítását** javasoljuk oly módon, hogy a gépjármű forgalmat a határoló utakra terheljük, és azon belül csak a gyalogos és bizonyos korlátozásokkal a kerékpáros forgalmat engedjük meg.

A tömb körüljárása az óramutató járásával ellentétesen, tehát a Damjanich utca – Losonczy utca – Tököli utca – Kinizsi utca vonalán lehetséges.

A kerékpáros forgalmat a tömbön belül a Bajcsy-Zsilinszky utca – Vak Bottyán utca, valamint a tervezési terület északkeleti szélén, a bank – posta – könyvtár előtti úton vezetjük el.

A Losonczy utca Bajcsy-Zsilinszky utca – Tököli utca közötti szakaszán, valamint a Tököli utcában az egyirányú gépjármű forgalom mellett az ellenirányú kerékpárforgalom lehetőségét is a keresztmetszet megfelelő kialakításával kell biztosítani. A Szent Erzsébet tér így teljesen a gyalogosoké lesz.

A parkolást a határoló utak mentén – Damjanich utca, Tököli utca – kialakítandó parkolóknak kell megoldani. A jobb helykihasználás érdekében javasoljuk a parkolókat fél szint süllyesztéssel elhelyezni, és felette sportpályát vagy egy másik parkolósínt kialakítani.

A sportcentrum (squash, fitness) előtti meglévő, de rendezetté alakított és a Somogyváry utcai bontott üzletsor helyén tervezett új parkolókat egy jelentősebb fél szint süllyesztésű parkoló egészíti ki. A meglévő intézmények az épületek mögött kapnak rendezett merőleges beállású parkolósort. Ezen túlmenően párhuzamos beállású, fásított parkolósor szegélyezi a térhez képest külső oldalán a Damjanich, Losonczy, Tököli utcákat.

Így a peremterületeken elhelyezett parkolókból a perforált földszinti beépítéseken keresztül a gépkocsival érkezők is könnyen elérik a tér belsejét.



Fásított párhuzamos és koncentrált parkolók a Szent Erzsébet tér körül

A tervezési terület Tököli úti déli területrészeit nem tartottuk szervesen beilleszthetőnek az ötletpályázat gondolatvilágába, ezért itt csak addig terjed javaslatunk, hogy a Tököli út 19/b épületét helyes lenne két végén lezáró tömeggel továbbépíteni, mellyel a Tököli út és a Losonczy utca sarka is jól megfogható lenne.

## Pályázó bemutatása

**Pályázó: Pomsár és Társai Építész Iroda Kft.**

Pályázó szerzők: Czeisz Zsuzsanna okleveles településmérnök,

Pomsár András okleveles építészmérnök,

Városy Péter okleveles építészmérnök, városrendezési szakmérnök

Társszerző: Wettstein Miklós okleveles közlekedésépítő mérnök, E.V.

A tervező iroda 1991 óta működik.

Munkatársai korábban a nagy állami tervező vállalatoknál dolgoztak.

Az utóbbi 10 évben megbízóik többsége vidéki önkormányzat.

Épületek és településrendezési tervek fele-fele részben teszik ki munkáikat:

integrált településfejlesztési stratégia, településrendezési eszközök (szerkezeti terv, HÉSZ, szabályozás), bölcsőde, óvoda, egészségház, irodaház, műemlék-felújítás.

Településrendezési referenciák:

Dunaújváros városközpont, Székesfehérvár belváros, XVII. ker. Tesco, Etyek, Balatonvilágos, Üröm, Pilisborosjenő, Tabajd, Szendehely, Keszeg, Ipolytölgyes, Atkár, Nagykarácsony, Apaj, stb.

Épület referenciák:

Madách sétány, Fővárosi Gázművek, Pálmaház, Akvárium, Telekom zeneház,

Etyeki óvoda, bölcsőde, Hevesi nyugdíjasház, garzonház, Ürömi óvoda, Szendehelyi egészségház, Örvényesi strand, stb.

Műemlék felújítások: Jászberényi Városháza, Jászberényi Járási Bíróság, Bp. XIX. Wekerle telep  
Munkás Szent József templom.